

AKTIVISTIČKI PLAKATI „OBNOVIMO ZAGREB NAKON POTRESA“ RADOVI STUDENATA I STUDENTICA TVZ-A

ACTIVIST POSTERS "LET'S REBUILD ZAGREB AFTER THE EARTHQUAKE" WORKS OF STUDENTS OF TECHNICAL POLYTECHNIC IN ZAGREB

Ulla Leiner Maksan, Jana Žiljak Gršić, Lana Peternel, Zorana Andrić

Tehničko veleučilište u Zagrebu, Vrbik 8, 10000 Zagreb, Hrvatska

SAŽETAK

U ovom radu su prikazani studentski plakati na temu „Obnovimo Zagreb“ nastali nakon potresa u sklopu kolegija „Praktikum iz dizajna“ na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu. Radove su dizajnirali studentice i studenti tijekom nastave na daljinu pod mentorstvom prof.dr.sc. Jane Žiljak Gršić i Ulla Leiner Maksan, mag. des. u periodu vlastitog suočavanja s posljedicama razornog potresa, uništenih domova i prisilnog preseljenja. Također, u to vrijeme na snazi su bile mjere suzbijanja pandemije virusa Covid-19. Studenti i studentice su u plakatima u skladu sa smjernicama dizajna aktivističkog plakata prikazali svoje ideje i osobne doživljaje razrušenog grada. Rezultati ukazuju na tri osnovna fenomena u radovima: a) ljubav prema gradu, b) kritičnost prema reakcijama nadležnih institucija, c) nužnost brze obnove grada. U prikazanim i izloženim plakatima studentica i studenata druge godine Informatičkog dizajna prisutan je aktivistički i kritički stav prema iskazanom nemaru i sporoj obnovi glavnog grada Republike Hrvatske nakon potresa. Kao i cijela studentska populacija, tako i autori ovih plakata sami su ugrožena populacijska grupa u ovoj situaciji jer su se suočili s napuštanjem studentskih domova. Studenti su kroz aktivistički plakat iskazali svoj stav i želju za učinkovitijim djelovanjem gradskih institucija i institucija državne vlasti. Plakati su nastali njihovom željom za bržom obnovom, a ne direktnom komercijalnom narudžbom.

Ključne riječi: *Studentski aktivistički plakat, potres u Zagrebu, dizajn plakata*

ABSTRACT

This paper presents student posters on the topic "Let's rebuild Zagreb" created after the earthquake as part of the course "Practicum in Design" at the Technical Polytechnic in Zagreb. The works were designed by students during distance learning under the mentorship of prof.dr.sc. Jane Žiljak Gršić and Ulla Leiner Maksan, mag. des. in a period of its own confrontation with the consequences of a devastating earthquake, destroyed homes and forced relocation. Also, measures to combat the Covid-19 virus pandemic were in place at the time. The students presented their ideas and personal experiences of the destroyed city in posters in accordance with the design guidelines of the activist poster. The results indicate three basic phenomena in the works: a) love for the city, b) criticism of the reactions of the competent institutions, c) the need for rapid reconstruction of the city. In the displayed and exhibited posters of second-year students of Information Design, there is an activist and critical attitude towards the expressed negligence and slow reconstruction of the capital of the Republic of Croatia after the earthquake. Like the entire student population, the authors of these posters themselves are a vulnerable population group in this situation as they are faced with leaving student dormitories. Through an activist poster, the students expressed their attitude and desire for more efficient operation of city institutions and state government institutions. The posters were created by their desire for faster renewal, not by direct commercial order.

Keywords: *Student activist poster, earthquake in Zagreb, poster design*

1. AKTIVIZAM U DIZAJNU

1. *ACTIVISM IN DESIGN*

Kolegij „Grafički dizajn“ usmjerio je studente na ulogu i svrhu dizajna u podizanju svijesti populacije kojoj se obraća. U tom smislu, aktivizam u dizajnu, definiran je umjetničkim akcijama koje žele pridonijeti društvenim, kulturnim i političkim promjenama, ekonomskoj pravednosti ili, primjerice, zaštiti okoliša i prirode. Aktivizam u dizajnu također sadrži protestne glasove društvenih ili kulturnih grupa koje naglašavaju neslaganje i otpor prema određenim postupcima ili procesima u zajednici ili društvu. Dizajneri u radovima koji imaju obilježja aktivizma nerijetko se oslanjaju ili referiraju na političke procese. Aktivizam u dizajnu je prije svega društveno angažiran i usmjeren na grupe u zajednici koje nemaju prostora za artikulaciju svojih stavova. Dizajner ukazuje i zagovara određene etičke vrijednosti, i također često naglašava kritičku poziciju, primjerice prema komercijalizaciji vlastite discipline. Aktivizam u dizajnu se pojavljuje kao dio marketinških kampanja, samopromotivnih materijala raznih tipova naručitelja, ili kao neprofitni aktivistički rad dizajnera. Najčešći oblici grafičkih proizvoda su letci, grafiti, plakati, video uradci i slično.

2. CILJ

2. THE GOAL

Cilj ovog zadatka bio je izrada aktivističkog plakata koji ukazuje na hitnu obnovu potresom razrušenog Zagreba kao glavnog grada Hrvatske. Zadatak također, potiče studente na reflektivno promišljanje te da aktivno artikuliraju svoju poziciju u kontekstu trenutne situacije koje proživljavaju.

3. REZULTATI

3. THE RESULTS

Studentski plakati su ukazali na potrebu za osmišljavanjem i traženjem akcijskih rješenja u suočavanju s posljedicama potresa. Plakati na intrigantan način vizualiziraju problematiku razrušenih temeljnih simbola grada, kao što je Zagrebačka katedrala na Kaptolu.

Tekstovi su sažeti, jezgroviti, na razini kratke i jasne poruke. Bunt studenata iskazuje se prikazom potresnih prizora koje su sami snimili svojim mobitelima ili fotoaparatima. Pojedini studenti su ilustrirali i grafički prikazali detalje kojima upućuju na problem i razmjere katastrofe.

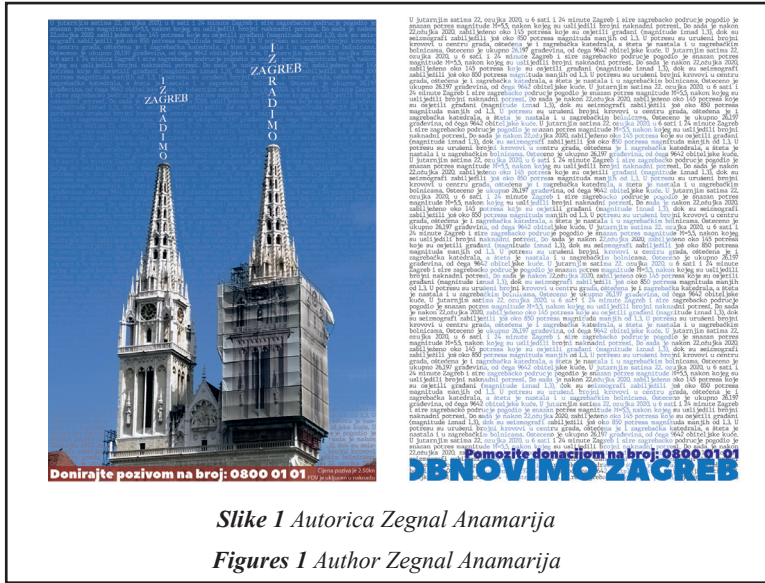
Plakati izražavaju zabrinutost koja je prožela autore nakon dvije gotovo istovremene katastrofe, potpune izolacije uzrokovane pandemijom i istovremenog napuštanja domova u kojima su boravili. Uz sve to studenti su osmislili i vrlo izražajno oblikovali plakate kako bi potaknuli na dominantnu problematiku.

4. ZAKLJUČAK

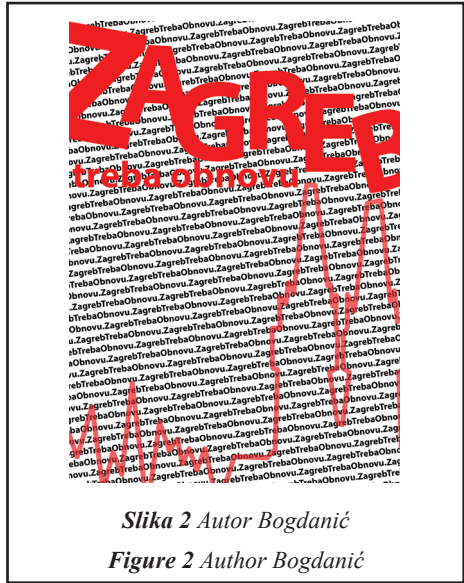
4. *CONCLUSION*

Izrada aktivističkog plakata podrazumijeva istraživanje interesa određene ciljane skupine kojoj su poruke s plakata namijenjene. Potom, istraživanje ili prikupljanje informacija i podataka koji govore o sadržaju, procesima i postupcima realizacije plakata. Krajnji je stadij osmišljavanje i kreiranje te izrada dizajna plakata. Najveća problematika dizajna je kvalitetna komunikacija dizajnera i ciljane skupine da bi se potaknulo na razmišljanje i poduzimanje promjena i ponašanja.

Plakati u ovom radu nisu alati oglašivača, propagandista, prosvjednika i drugih skupina koji prenose poruke ciljanoj skupini, već studentski reflektivni akcijski radovi koji u potpunosti ispunjavaju kriterije aktivističkog plakata. Oni nisu dio marketinških kampanja, samopromotivnih materijala određenog naručitelja, nego predstavljaju neprofitni aktivistički rad budućih dizajnera. Dizajn plakata sa protestnim ili sukobljavajućim sadržajem rezultat je njihove kritike usmjerene na određeni oblik nepravde u društvu.

Slika 1 Autorica Zegnal Anamarija
Figures 1 Author Zegnal Anamarija

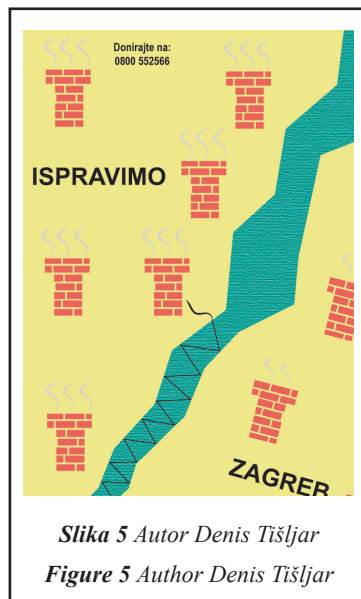
Slika 2 Autor Bogdanić
Figure 2 Author Bogdanić

Slika 3 Autor Molnar Ivan
Figures 3 Author Molnar Ivan

Slika 4 Autor Augustanec
Figures 4 Author Augustanec

Slika 5 Autor Denis Tišljar
Figure 5 Author Denis Tišljar

5. REFERENCE

5. REFERENCES

- [1.] Daniel Miller and Heather A. Horst, 2012. The Digital and the Human: A Prospectus for Digital Anthropology. U Digital Anthropology, urednici: Heather A. Horst and Daniel Miller. Berg, London.
- [2.] Philipp Budka, 2011. From Cyber to Digital Anthropology to an Anthropology of the Contemporary? Working Paper for the EASA Media Anthropology Network's 38th e-Seminar.
- [3.] Jennifer A. Rode, 2011. Reflexivity in Digital Anthropology. CHI, May 7–12, 2011, Vancouver, BC, Canada. DOI: 10.1145/1978942.1978961
- [4.] Adam Drazin, 2012. Design Anthropology: Working on, with and for Digital Technologies. U Digital Anthropology, urednici: Heather A. Horst and Daniel Miller. Berg, London.
- [5.] Zeynep Tufekci, 2012. We Were Always Human. U Human No More: Digital Subjectivities, Unhuman Subjects, and the End of Anthropology. Ur.: Neil L. Whitehead and Michael Wesch, University Press of Colorado, Boulder.
- [6.] Jana Žiljak Gršić, Lana Peternel, Ulla Leiner Maksan, Andrej Grgić, Davud Albous, Marin Mastelić, Andrej Peša Matanović, Zvonimir Micudaj, Marko Dijan, Marcel Čorluka, Filip Felbar, 2018. PRAKTIKUM IZ DIZAJNA I IZLOŽBA „IGRE IZA GRANICA“ DESIGN PRACTICUM AND „GAMES BEYOND BOUNDARIES“ EXHIBITION, Polytechnic & design vol6, No4, DOI: 10.19279/TVZ.PD.2018-6-4-09

AUTORI · AUTHORS

• **Ulla Leiner Maksan** - nepromjenjena biografija nalazi se u časopisu Polytechnic & Design Vol. 1, No. 1, 2013.

Korespondencija · Correspondence
ulla.leiner-maksan@tvz.hr

• **Jana Žiljak Gršić** - nepromjenjena biografija nalazi se u časopisu Polytechnic & Design Vol. 1, No. 1, 2013.

Korespondencija · Correspondence
jziljak@tvz.hr

• **Lana Peternel** - nepromjenjena biografija nalazi se u časopisu Polytechnic & Design Vol. 6, No. 4, 2018.

Korespondencija · Correspondence
lanapeternel@idi.hrr

• **Zorana Andrić**
Vanjska je suradnica na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu gdje sudjeluje u nastavi kao asistent iz kolegija Računalna grafika. Nakon završenog stručnog

preddiplomskog studija informatike, smjer Informatički dizajn na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu, magistrirala je na Grafičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu - sveučilišni diplomski studij Grafička tehnologija, modul: Multimedij. Izbor u zvanje asistenta stječe 2015. godine.

Korespondencija · Correspondence
zandric@tvz.hr